

STANOVINY

Říjen 2023 číslo 10

🐦 @STANcz | 📘 @starostove | www.stan.cz

Poslanci odsoudili útok Hamásu na Izrael

Poslanecká sněmovna jednomyslně odsoudila teroristický útok palestinského hnutí Hamás vůči Izraeli. Podpořila jeho vojenskou odvetu i přesun ambasády ČR z Tel Avivu do Jeruzaléma ve vhodnou chvíli. Pro usnesení dolní komory hlasovalo všech 162 přítomných zákonodárců.

„Poslanecká sněmovna důrazně odsuzuje agresi teroristického hnutí Hamás vůči státu Izrael, která započala dne 7. října 2023. Vyjadřuje jednoznačnou podporu a solidaritu Izraeli a jeho obyvatelům a podporuje plné právo Izraele na přijetí vojenských a jiných opatření k zajištění své bezpečnosti,“ zní v usnesení. Skupina Hamás zaútočila v sobotu brzy ráno na Izrael z palestinského Pásmu Gazy. Útok si vyžádal na 1400 izraelských obětí, včetně vojáků a civilistů. Stovky lidí extremisté unesli do Pásmu Gazy

PROSADILI JSME VE SNĚMOVNĚ KONSOLIDAČNÍ BALÍČEK

Vládní koalice přes odpor opozice prosadila konsolidační balíček, který jí má pomoci se stavem státního rozpočtu. V příštích dvou letech ho má zlepšit zhruba o 150 miliard korun. Rozsáhlá změna desítek zákonů má vládě pomoci konsolidovat veřejné finance a snižovat strukturální schodek státního rozpočtu. Konsolidační balíček a úpravy penzijního systému již dříve uvítala Národní rozpočtová rada. Podle ní oddálí náraz do dluhové brzdy stanovené na zadlužení 55 procent hrubého domácího produktu.

„Jediné, co je možné dělat, je úsporná

rozpočtová politika, kterou jsme tady neměli od roku 2018. Od té doby se náklady státu zvýšily o 42 procent, ale příjmy se zvýšily o pouhých 16 procent. Každému, kdo má jenom trochu selský rozum, to musí v hlavě cvaknout a musí říct, že to je kritická situace. Kdyby nastala v jakékoliv firmě či domácnosti, tak všichni brzdí a hledají řešení. A tato vláda to řeší, jak dokazuje například konsolidační balíček,“ shrnuje předseda sněmovního rozpočtového výboru Josef Bernard (STAN).

TAKÉ ČTĚTE:

**Komentář ke školství
od Vladimíra Balaše**
str. 8

Do druhého poločasu

VÍT RAKUŠAN

Jsem spíš příznivce běhu a tenisu než fotbalu, ale ten příměr se používá často, a tak si jím vypomůžu taky: Počítáno termínem parlamentních voleb, v nichž jsme před dvěma lety pro mnohé nečekaně uspěli, vstupuje vláda do druhého poločasu. Ten první se neobešel bez faulů, ale ani vlastních gólů. Jak jsme z něj vyšli – a hlavně, co si z toho odnést do poločasu druhého? Aniž bych se tím chtěl nějak utěšovat, po překonání krize spojené s loňskou kriminální kauzou Dozimetr, do které byl zřejmě zapojený i náš významný člen, se držíme dlouhodobě v průzkumech kolem 6 až 7 procent. Ten poslední nám přisoudil 7,5 procenta a jako jeden z mála vládních subjektů jsme tak neklesli. Je to ale pořád málo.

(Pokračování na str. 2)

DO DRUHÉHO POLOČASU

– Vít Rakušan

Máme na víc a chceme víc. Chceme se vrátit ke dvouciferným výsledkům z dob kampaně před parlamentními volbami. Navíc pokles demokratických nepopulistických stran jako celku je varující, i když víme, že je způsobený z velké části tím, že děláme nutné, často dlouho odkládané kroky – třeba reformu penzí nebo konsolidaci veřejných financí poté, co stát přišel zrušením superhrubé mzdy o víc než 100 miliard příjmů.

Co s tím?

1. Jasná komunikace. Složitě věci se někdy obtížně komunikují jednoduše, je ale evidentní, že spousta lidí prostě neví, co a proč naše vláda dělá, a mnohem snáz pak naletí manipulacím nebo přímo lhaní opozice. Problém je taky v tom, že ne vždycky se dokážeme k výsledkům naší práce přihlásit bez různých „ale“ a „kdyby“. Dám příklad: konsolidační balíček. Rozumní voliči nechtějí donekonečna poslouchat, o co by byl lepší, kdyby se dělal podle STAN, ODS atd. Chtějí mít jistotu, že je to správný a nutný krok. A tu my jim skrz vzájemné vnitrokoaliční rozepře někdy nedáváme. Ano, taky mi vadí na balíčku X věci včetně nulové daně na tiché víno, ale budu ho přesto hájit.
2. Pozornost zaměřená na regiony. Hlavně regiony dlouhodobě opomíjené. Průměrná česká rodina, průměrný důchodce nebo průměrný zaměstnanec se podle všech možných měřitelných ukazatelů mají dobře. Co je to ale platné spouště těch, kdo na tenhle průměr prostě nedosahují? Dosáhnout za dva roky reálného zlepšení situace ve strukturálně postižených regionech není jednoduché, spíš nemožné. Ale lidi, kteří tam žijí, nebo kteří kdekoliv jinde žijí v chudobě nebo v obavách z ní, musejí vědět, že věci, které děláme a chystáme, něco konkrétního přinesou i jim.
3. Nepodceňovat dezinformace. Na příkladu slovenských voleb jsme viděli, co zmůže vyvolávání strachu a nenávisť. Tady doma zase vidíme, že se toho opozice vůbec neštítí. Na úrovni vlády panovala mírně řečeno zdrženlivost k tomu se dezinformacemi jakožto zásadním problémem zabývat. Jsem rád, že i tohle se mění. My na vnitru řešíme tenhle problém kontinuálně, konkrétními aktivitami, jak je vlastní strategická i tzv. „akutní“ komunikace, která se osvědčila při zklidňování situace mezi Romy a Ukrajinci, vymáhání práva a informování o tom, vyvracením nejrozšířenějších „mýtů“. Důležitou součástí vypořádání se s dezinformacemi je taky podpora médií – i proto jsme podpořili změnu

”

Je potřeba nenechat ve veřejném prostoru lži, neúnavně je vyvracet, mluvit jasně, srozumitelně.

“

VÍT RAKUŠAN,
ministr vnitra, předseda hnutí STAN

ve volbě mediálních rad nebo zvýšení koncesionářských poplatků. Svou roli samozřejmě hrají i tajné služby o jejichž aktivitách se pochopitelně detailně zmiňovat nebudu. Ale hodně důležitá je i osobní angažovanost každého z nás. Je potřeba nenechat ve veřejném prostoru lži, neúnavně je vyvracet, mluvit jasně, srozumitelně...

4. Zdravá asertivita. Nesmíme se bát ostře vymezit proti ANO a dalším populistům. Voliče chceme samozřejmě přesvědčit hlavně výsledky vlastní práce. Ale nebudeme se zdráhat poukázat na absurditu toho, že lidé, kteří mají pochybné kontakty a minulost a „nesplnili si domácí úkoly“, když byli u moci, nám budou předhazovat organizovaný zločin, ohánět se „novou totalitou“ a tvrdit, že tahle vláda je nekompetentní. Pokud necháme podobné hlouposti bez odezvy, část lidí jim uvěří.

Tohle samozřejmě není vyčerpávající seznam „úkolů“ do druhého poločasu. Jsou to ale věci, které jako kapitán považuju za nejdůležitější a budu je „ofenzivně tlačit“. A samozřejmě budeme rádi za podporu v poli i „na tribunách“.

Vít Rakušan

PÁR POZNÁMEK K OTÁZCE ROZŠIŘOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE

– Martin Dvořák

Vsílících debatách, zda, případně kdy se budoucími členy EU mají stát Ukrajina, Moldavsko, země Západního Balkánu, či Gruzie a Turecko, znělo z českých úst vesměs silné až nadšené „Ano“. To po brutálním napadení Ukrajiny Ruskem ještě zesílilo. Současně se ale také stále silněji ozývají hlasy o potřebě nejprve upravit vnitřní pravidla pro fungování EU.

Nalejme si čistého vína. Na jisté rezervovanosti našich partnerů k rozšiřování EU máme svůj podíl i my a další země, které vstupovaly do EU po pádu železné opony. Ne vždy jsme se v „evropském domě“ chovali tak, jak bylo zvykem. Představa, že EU čeká znovu období, kdy se početní nováčci budou učit, jaká jsou vlastně zdejší pravidla, je poněkud varovná.

Současná debata o možných vnitřních změnách fungování EU je proto nesmírně cenná, důležitá a také velmi citlivá.

Nejspíš nebude velkým problémem debata o počtu členů Evropské komise a nastavení mechanismu, jak dát všem členům stejnou šanci se podílet na rozhodování v tomto vrcholném orgánu. Relativně snadno by se snad hledal kompromis při stanovování počtu členů Evropského parlamentu. Těžší už asi bude debata o rozdělování finančních zdrojů. Nemůžeme si zastírat, že Česko a další země se po přijetí nových členů velmi pravděpodobně stanou z „čistých příjemců“ „čistými plátcí“ a inkaso z evropských fondů bude nižší než výše příspěvků. To bude jistě jedním z cílů útoků opozice, národovců a všech, kteří stále berou EU jen jako kasičku. Pokud ale bereme EU jako společenství národů a zemí, které pojí společné hodnoty a navzájem si pomáhají, musíme si uvědomit, že za 20 let našeho členství jsme v čistém saldu přijali o jeden bilion korun víc, než kolik jsme dosud odvedli. Není na čase, abychom začali nějaké peníze zase pomalu vracet? Nejsme přece takoví chudáci, abychom za sebe nechali platit jiné! Vyrovňávání životního standardu v různých částech unie vždy bylo jedním z principů, na kterém EU od samého zrodu funguje a Česko z toho celá léta profitovalo. Ponechat bez korekce zaostávání některých regionů v konečném důsledku přináší nebezpečí narůstající frustrace a sociálních tenzí. Varováním by měla být situace v zaostávajících regionech u nás. Vidíme, jak se některé oblasti vzdalují nejen ekonomicky a sociálně, ale také

MARTIN DVOŘÁK,
ministr pro evropské záležitosti

”

Vyrovňávání životního standardu v různých částech unie vždy bylo jedním z principů, na kterém EU od samého zrodu funguje a Česko z toho celá léta profitovalo.

“

politicky. Jejich hlasy pak sbírají ti, kteří pracují s nespokojeností, zlobou a nenávisí.

A už se dostávám asi k nejsložitějšímu tématu – ke způsobu hlasování. Zjednodušeně řečeno jde o to zda, případně v jakém rozsahu a v jakých oblastech, by bylo možné přejít od jednomyslného hlasování k systému kvalifikované většiny.

Výrok pana prezidenta, který ve svém projevu v Bruggách zmínil pouhou potřebu začít o tomto tématu debatovat, vyvolal zcela demagogickou reakci. Během chvíle se rozjela z řady míst až hysterická reakce. Zaznívala silná slova o pošlapání národních zájmů, o dýce do zad, o ústavní žalobě či vlastizradě.

Martin Dvořák s Ursulou von der Leyen

Navzdory riziku veřejného lynče se pokusím do takové debaty vstoupit s několika názory:

1. V době plné krizí, válek, přírodních katastrof a situací, které vyžadují okamžitou reakci, jsou efektivita a rychlost rozhodnutí naprosto klíčové pro jejich zvládnutí.
2. Ano, usnesení přijatá jednomyslně mají větší váhu i stabilitu, ale trvá dlouho, než jsou přijata.
3. Situace, kdy by jedna nebo malá skupina zemí byla přehlasována, by vedla k nespokojenosti a frustraci v těchto zemích, a to především mezi občany. Pokud by počet „poražených“ postupně narůstal, mohlo by to vést až k rozpadu Unie. Tomu je možno čelit tím, že se vytvoří „ochranné mechanismy“, jak zabránit zneužití hlasovací převahy velkých států.
4. Prostřednictvím kvalifikované většiny se už dnes v EU rozhoduje v řadě situací.
5. Případy, kdy bylo Česko v tomto způsobu hlasování přehlasováno, je minimum.
6. Případů, kdy Česko muselo použít právo veta, je ještě méně.
7. Jeden stát může pod praporem svých „národních zájmů“ zneužít práva veta k vydírání a bránit realizaci národních zájmů ostatních.

Neměli bychom se nechat zastrašit řečem z řad opozice, ale formulovat svoji vlastní pozici.

Výše uvedené a jistě i další body jsou podle mě dostatečným důvodem, proč je nutné vést seriózní debatu o změnách a způsobu rozhodování v EU. Na závěr si dovoluji podotknout, že tato debata bude ještě nějakou dobu pokračovat i uvnitř STANu. Domnívám se, že bychom se neměli nechat zastrašit řečem z řad opozice a vlastně ani z řad koaličních partnerů, ale naopak formulovat svoji vlastní pozici. Tohle téma bude jistě tématem evropských voleb a také kritériem pro to, do které frakce budou naši europoslanci směřovat. Tak pojďme debatovat!

SILNÉ ČESKO V SILNÉ EVROPĚ

– Adam Trunečka

VEvropské unii právě probíhá debata o rozšíření a reformě EU. Obojím se často mluvím jako o nutnosti, zároveň je to ale příležitost. Na konci celého procesu můžeme mít větší a silnější Evropu – a to bychom měli vnímat jako český národní zájem.

Od konce 50. let se západní Evropa snažila budovat společný trh, zachování veta v Evropských společenstvích ale tento proces zbrzdilo. Později přišla ekonomická stagnace, a až poté si státy ES uvědomily, že bez reformy se nikam neposunou. A tak se v roce 1986 rozhodly veto v mnoha otázkách zrušit. Společný trh byl dokončen 1. 1. 1993. Nebýt zrušení veta, toto bohatství by zůstalo neodemčeným potenciálem Evropy – a tedy i Česka. A teď si představme, kolik nevyužitého potenciálu máme třeba v zahraniční politice, kde je veto stále v platnosti. Nebo v obraně, která je rozmělněná v 27 malých armádách.

Od Lisabonské smlouvy si Evropa prošla několika krizemi – velkou recesí, migrací, brexitem, COVIDem, válkou na Ukrajině. Ty první dvě nám ukázaly, jak slabí jsme, když nedokážeme konat společně. Nicméně už při diskusi se Spojeným královstvím jsme ukázali, že umíme jednat jedním hlasem, že umíme pracovat společně. Potvrdili jsme to při pandemii, kdy proti COVIDu zajistila EU vakcíny, a ruská invaze nás pak semknula jako nikdy jindy předtím.

Podobně jako v polovině 80. let i dnes má proces evropské integrace momentum, které bychom měli uchopit. Zkušenost předchozích krizí nám ukázala, že umět se společně postavit nebezpečí z okolního světa je prostě nutné. Krizím bychom ideálně měli umět předcházet, to bychom ale museli svět kolem nás zásadním způsobem utvářet. Současná architektura EU k tomu bohužel nestačí. Přitom potenciál bezesporu máme.

USA, Čína a EU jsou ekonomicky srovnatelně velké. Pouze USA a Čína ale hrají na světové scéně mocenský prim. S vetem v otázce zahraniční politiky a bez společné obrany nemůže Evropa očekávat, že by se jim mohla rovnat. Pokud chceme svět kolem nás utvářet, musíme náš geopolitický potenciál odemknout – stejně jako jsme už odemkli ten ekonomický.

ADAM TRUNEČKA,

předseda Odborné komise EU a zahraniční politika

JSME EVROPANI

#volebniEUforie

Série debat je součástí slíbených cest po krajích České republiky, kterou Jan Farský a Danuše Nerudová podnikají, aby se setkali s občany, členy a příznivci hnutí STAN, vyslechli jejich názory a zodpověděli jejich otázky. V říjnu už navštívili tři velká města – České Budějovice, Plzeň a Prahu, kde mluvili o tématech jako bezpečnost, soběstačnost, udržitelnost, revize cílů EU nebo evropská identita – Evropa jsme MY.

Pokud vás to zajímá, neváhejte a vyberte si místo a termín, který vám nejlépe vyhovuje. Těšíme se na vás!

Debata se bude konat v těchto městech a dnech:

- Brno: 2. listopadu
- Ostrava: 7. listopadu
- Hradec Králové: 23. listopadu
- Liberec: 24. listopadu
- Praha: 28. listopadu
- Pardubice: 30. listopadu
- Zlín: 8. prosince
- Ústí nad Labem: 12. prosince
- Olomouc: 14. prosince

RVP – TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ, ČÍM MUSÍ ZAČÍT ZÁSADNÍ ZMĚNY VE VZDĚLÁVÁNÍ

– Petr Gazdík

Je spousta oblastí v tvorbě zákonů, o kterých toho každý z nás mnoho neví. Takřka každý z nás má ale názor na zákon o provozu na pozemních komunikacích, protože většina z nás má řidičský průkaz a s většími či menšími trablemi na cestách se setkává poměrně často. Podobně je to i se zákony v oblasti školství a vzdělávání.

Každý z nás chodil do školy, mnoho z nás má děti a chce pro ně pochopitelně to nejlepší. Proto projednávání školské legislativy patří mezi ty nejobtížnější, nejdelsí, s nemožností zavděčit se úplně všem. A přitom neustále všechny vlády říkají, že je vzdělávání jejich prioritou, že na něm závisí budoucnost našich dětí a naší země.

Stejně je to u naší vlády, naší současné vlády. Přesto už mnohým dochází trpělivost, protože vnímají, že se svět vyvíjí mnohem rychleji, než si připouštíme a vzdělávání zaostává. Časy našich babiček, kdy jste něco vystudovali a s těmi znalostmi vydrželi mnoho let, ne-li do důchodu, jsou ty tam. A zásadní dovedností jakéhokoli absolventa jakékoli školy musí být umět se učit novým věcem. Co se tedy má učit ve školách? Tuto otázku si klade mnoho učitelů a školských odborníků již mnoho let.

S raketovým nástupem umělé inteligence v posledním roce je odpovědět na tuto otázku ještě mnohem těžší. Faktografické znalosti ustupují do pozadí, protože moderní technika je dokáže vmžiku nalézt. Studenti tedy více než faktografii potřebují schopnosti kritického myšlení, dávání věcí do souvislostí a samostatnou úvahu. Aby toho ale byli schopni, potřebují určitý základ, který jim to umožní. A ten by měl být obsahem rámcového vzdělávacího programu, kteří odborníci z Národního pedagogického institutu již dva roky tvoří a s výsledkem mají více než rok zpoždění. Výsledek jejich práce je důležitější, než si mnozí z nás dokáží připustit. Každý týden v hodinách zeměpisu, který učím, přemýšlím, jestli tu, či onu informaci opravdu studenti potřebují a jestli ji budou potřebovat i za deset let? Svět se mění příliš rychle, a pokud české školství nebude schopno reagovat, obrovsky na to ekonomicky doplatíme. Věřím, že naše vláda bude ta, která bude moci říct: „Dali jsme základ velké změně ve vzdělávání.“

Věřím, že naše vláda bude ta, která bude moci říct: „Dali jsme základ velké změně ve vzdělávání.“

PETR GAZDÍK,
poslanec

ZBRANĚ PROTI DEZINFORMACÍM: VZDĚLÁVÁNÍ A KRITICKÉ MYŠLENÍ

– Vladimír Balaš

Kritické myšlení je považováno za jednu z klíčových dovedností 21. století. Snástupem internetu a zvýšeným používáním sociálních sítí se změnila role informací v našem světě. Dnes není problém získat během okamžiku nepřeborné množství informací, problémem je, jak rozlišit pravdivé informace od dezinformací nebo informací nepravdivých, zavádějících nebo manipulativních.

Právě šíření dezinformací, nepravdivých a manipulativních informací nebo dokonce lží, zejména prostřednictvím sociálních sítí, patří mezi nejvážnější hybridní hrozby dnešní doby. Klíčovou kompetencí není proto získávat informace, ale schopnost s informacemi nakládat, pracovat a správně se v nich orientovat. Právě tato dovednost úzce souvisí s rozvojem kritického myšlení. Bez této kompetence nebudeme schopni hybridním hrozbám efektivně čelit. Kde nejlépe rozvíjet tuto kritickou kompetenci než ve vzdělávacím procesu. Právě proto by měly být rámcové, ale i školní vzdělávací programy koncipovány tak, aby kritické myšlení rozvíjely.

Nelze se však spolehnout pouze na samotné programy, neméně důležité je, aby s těmito programy účinně zacházeli zejména ti, kdo mají zodpovědnost žáky a studenty našich škol vzdělávat. Učitelé v tomto ohledu hrají zcela klíčovou roli. Věřím, že většina učitelů si s tímto nelehkým úkolem dokáže zdárně poradit, najdou se ale i tací, kteří dezinformacím snadno podléhají. To může napáchat opravdu hodně škody. Proto je důležité, aby se vzdělávání v této oblasti neomezovalo pouze na nejmladší generaci, ale aby se odborné pomoci dostalo také samotným učitelům. Potěšující je, že většina středoškoláků dokáže s poměrně velkým přehledem rozlišit pravdu od lži a ve své praxi jsem se setkal i s případy, kdy se studenti nebáli upozornit svého učitele, že žije v zajetí bludů a podléhá záměrně šířeným lžím a dezinformacím. Jak je vidět, vzdělávací proces je oboustranný proces. Otázkou je, jak rozvoji kritického myšlení pomoci. Inspiraci lze hledat na různých místech. Nemusíme vždy vymýšlet kolo, stačí se poučit v zemích, kde boj s dezinformacemi funguje. Za příklad mohou sloužit severské země.

Skandinávské země mají pokročilé vzdělávací systémy, které se zaměřují na rozvoj kritického myšlení a schopnosti analyzovat informace. Projekty zaměřené na práci s různými zdroji informací a diskuzí o aktuálních tématech jsou běžnou součástí výuky. Inspirací může být například dánský koncept demokracie ve školách, který se zaměřuje na rozvoj demokratických hodnot a kritického myšlení studentů. Dalším krokem je spolupráce se zkušenými odborníky a institucemi zabývajícími se bojem proti dezinformacím. Společné projekty, workshopy a školení mohou posílit schopnosti učitelů i studentů ve vzdělávání proti hybridní válce a dezinformacím.

Vzdělávání je klíčem k budoucnosti naší společnosti. Je v našem výsostném zájmu zajistit, aby byly naše děti připraveny čelit výzvám současného světa. Jak jsem již naznačil výše, klíčovou úlohu v naplňování tohoto úkolu hraje vzdělání, jakkoli by se rozvoj kritického myšlení neměl omezovat pouze na žáky nebo

studenty. Jednou z nejhroženějších skupin jsou senioři. Proto bychom mohli na závěr parafrázovat jeden z předvolebních klipů, ve kterém byly děti vyzývány k tomu, aby „přemluvily bábu“. O samotném klipu a sdělení v něm si každý může myslet, co chce. I přesto by bylo prima, kdyby se vnuci a vnučky občas zastavili u prarodičů a bavili se s nimi o hrozbách, které před nás současný svět staví, a také o tom, jak těmto hrozbám čelit. Mohou to chápat jako součást neformálního vzdělávání. Je všeobecně známo, že neformální vzdělání má stejnou důležitost, jako to formální. Tak do toho.

PŘIHLÁŠKY NA STŘEDNÍ KONEČNĚ I ON-LINE

– Jan Berki

Přijímací řízení je pro žáky:ně stresem nejen kvůli testům, ale mnohdy také kvůli složitému procesu samotného přihlašování. Administrativní úkony s tím spojené způsobují vrásky na čele nejen jim, jejich rodičům, ale i ředitelům:kám. Rozhodli jsme se s tím něco dělat.

Lidé si postupně zvykají využívat digitální nástroje pro mnohé činnosti, ke kterým byl za potřebí stoh vyplněných formulářů. Zároveň proces zpracování a vyřizování přihlášek není v některých svých fázích úplně přehledný. To nás vedlo k vizi elektronického přijímacího řízení. Nejde tedy zatím o změnu jednotné přijímací zkoušky, ale o proces týkající se přihlášek. A jaké největší novinky nás čekají pro první a druhé kolo přijímaček?

Nově bude možné podávat přihlášky elektronicky přes informační systém. Pokud máte například bankovní identitu, nemusíte s přihláškou do školy vůbec. Dokonce i všechny podklady nahrajete pouze v digitální podobě. Originál či ověření se musí předložit pouze na základě vyžádání ze strany školy. Podpis nezletilých uchazečů:ček je nahrazen čestným prohlášením zákonných zástupců. Zůstává zachována ale i možnost podat přihlášku papírově.

Nově půjde podat až tři přihlášky (resp. k tomu až dvě s „talentovkama“). Je ale nutné v rámci formuláře určit prioritu, kam chce být uchazeč:ka nejvíc přijat:a. Pokud je někdo přijat a rozhodne se, že tam nakonec nastoupit nechce, může se vzdát práva na přijetí v daném kole. Nicméně to neznamená, že se posune o prioritu níže. Takový:ová uchazeč:ka bude muset podat přihlášku v dalším kole znovu.

Ředitel:ka určí před každým kolem podmínky přijetí, kapacitu a termín pro doložení potřebných dokumentů. Nově již nemusí zohledňovat známky z předchozí školy. Pokud je součástí přijímacího řízení jednotná přijímací zkouška, tak systém určí školu, na které bude skládána. Rozloží se tak zátěž mezi školy, přičemž ale bude zohledněno, kam je přihláška podána.

Systém na základě zadaných výsledků, kapacity a priorit určí, kam bude uchazeč:ka přijat:a. Velkým zjednodušením je, že se již nevyhotovují jednotlivá rozhodnutí. Oznámení je prováděno zveřejněním seznamu. Více se dozvíte například přímo ve [sněmovním tisku 551](#).

”

Pokud máte například bankovní identitu, nemusíte s přihláškou do školy vůbec.

“

JAN BERKI,
poslanec

NA INVESTICE DO VZDĚLÁVÁNÍ ZAPOMENOUT NESMÍME

– Jiří Drahoš

Česká republika v současnosti prochází nelehkou ekonomickou situací, rekordně se zvyšuje zadlužení země a je třeba provést zásadní reformy, ať již v oblasti důchodů či sociální politiky. Neměli bychom ale zapomínat na investice do vzdělávání – tím nemyslím jen udržet stávající výši financování, tedy vyhnout se škrtům, ale strategicky investovat do vzdělanostní politiky. A zde bych dodal – investovat třeba i na úkor dalších odvětví, protože lidský potenciál má pro mě stále přednost před hromadou betonem nebo kolejnici.

Když mluvím o investicích do vzdělávání, tak nemám samozřejmě na mysli jen investice do terciárního vzdělávání. Celý vzdělávací proces, od základních až po vysoké školy, je silným prediktorem ekonomické prosperity země a úrovně její modernity. Už Sokrates kdysi řekl, že „směr, kterým se člověk začne vzdělávat, určí jeho budoucí život“. A pokud chceme mít kvalitní školství, které se definitivně zbaví nádechu „rakousko-uherského“ a bude umět připravit naše děti a vnuky na dopady robotizace a rozvoje umělé inteligence, budeme muset vyřešit hlavní překážku, kterou je nerovný přístup ke vzdělávání.

Ztotožňuji se také s klíčovým principem finského vzdělávání, totiž, že dobré fungování něčeho v minulosti automaticky neznamená dobré fungování i v budoucnu. A právě to je jedním z problémů českého školství. V 19. století bylo důležité vychovávat loajální úředníky a vojáky, za dob komunismu pak dělnickou a byrokratickou třídu, která navíc strávila celý život v jednom povolání na jednom místě. Je jasné, že ve 21. století je takový přístup zoufale zastaralý! Moderní vzdělávací systém je jednou z klíčových podmínek pro to, aby se z naší země stala opravdová mozkovna. Pokud se nám to nepovede, hrozí, že zůstaneme prostorem hlavně pro montovny a po jejich odchodu se staneme muzeálním skanzenem pro turisty.

V rámci svého působení v Senátu se snažím, abychom se tomto osudu vyhnuli a aby byly nejen vzdělávání, ale také

Jiří Drahoš, senátor a Mikuláš Bek, ministr školství

Moderní vzdělávací systém je jednou z klíčových podmínek pro to, aby se z naší země stala opravdová mozkovna.

naše věda a výzkum konkurenceschopné alespoň v rámci střední Evropy. V tomto směru vnímám pozitivně kroky vlády, která, z mého pohledu konečně, začíná plánovat strategické pobídky a investice do nejmodernějších odvětví našeho průmyslu. Teď k tomu zbývá jen doplnit promyšlené investice také do špičkového vzdělávání.

TŘI POHLEDY: KTERÝ Z OBSTRUKČNÍCH POSLANCŮ VÁS NEJVÍCE BAVÍ?

Roman Bělor: Zmatky Andreje Babiše

Vrcholem demagogie a „noblesy“ obstrukčního pokusu o vyslovení nedůvěry vládě byly výlevy šéfa ANO Babiše stran nákupu F-35. „No a vy si chcete koupit ty F-35. Jasně, to je 400 miliardová vstupenka do Bílého domu za peníze nás všech. Do toho oválu. Já tomu rozumím. Ale když jsme byli na tom semináři pana Žáčka, tak nám řekl, že tam bylo sedm nabídek,“ hřímal Andrej Babiš a pokračoval: „To je zajímavá informace, to jsme nevěděli.“

A potom pan náměstek se nějak ukecl, říkal, že tam byla nějaká kritéria, že tam byla nějaká váha. (...) Řekněte lidem, když ty F-35 budou stát perspektivně 400 miliard a pro důchodce máte jenom 360 korun měsíčně navýšení příští rok, jak to tedy bylo? Jak se to vybíralo?“

A teď je čas na fakta. Seminář pořádal kolega Flek a pan Babiš na něm byl cca 20 minut ze 3 hodin. Základem doporučení vedení armády vládě koupit F-35 byl podrobný proces výběru, který proběhl celý za ministra obrany za ANO Metnara. Pan Babiš neví, co dělal v době jeho premiérování jeho ministr. Lživě a populistiicky se distancuje od modernizace letectva, jak to vlastně dělá skoro se vším.

Michaela Šebelová: Cimrman ve Sněmovně?

Když mám odpovědět na otázku, který z obstrukčních poslanců mě nejvíce baví a připadá mi nejzábavnější, tak upřímně musím říct, že žádný. Protože obstrukce zábavné vůbec nejsou. Myslím si, že práce poslanců by měla spočívat v tom, že by měli navrhopvat konkrétní řešení a neměli by ve Sněmovně být plánovaně pro smích.

Ale když už se takhle ptáte, tak bych ráda zmínila pana poslance Vladimíra Zlínského, který má podobnou dikci jako jeden z herců (záměrně nejmenuji) divadla Járy Cimrmana. A vždycky když čte své připravené projevy, představuji si, jako bych byla na odborném semináři právě před jednou z her Cimrmanů. Což mi dost pomáhá to ve Sněmovně vydržet. Když nevnímám slova, ale jen tón hlasu, rytmus a celkový přednes, tak si rázem z hororu vytvořím komedii.

Jednou mě pobavil samotný Tomio, který si asi až v polovině šestihodinového projevu uvědomil, že čte text, který je v rozporu s jejich programem a že tomu tudíž dává jiný podtext, než by chtěl.

No a také nemohu vynechat pověstný dvojí metr, však vy víte koho.

Martin Exner: Obstrukce jako Cimrman

Za dva roky tohoto volebního období už trvaly obstrukce déle než za dvě minulé volební období dohromady. Opoziční lídři očividně soutěží o titul „blábolivý a ještě blábolivější“. Do historie se zapíše však pouze ti největší velikáni. Jára Cimrman, jakožto velikán každého oboru, zůstává stále nedostižitelný, ale na paty mu šlape AB, se kterým má společné jen jedno – oba zůstanou nepochopeni.

„...ministr zahraničních věcí. Skutečně nekompetentní člověk, který neumí reagovat. Chodí po světě, dělá ostudu, nějaké projevy stále.“

„Tabuli z Tel Avivu dáme do Jeruzaléma, a tu předěláme, teď vlastně nevím, jestli z Tel Avivu udělat pobočku, to je jedno. Zkrátka tu z Tel Avivu dají do Jeruzaléma a je to hotovo!“

„A když jsme na sebe řvali ve čtyři ráno, tak musíte mluvit tím jazykem. Ten Sobotka to nedal. Nebo Špidla.“

„A když to neumíte, tak přijďte, já vás to naučím, já vám povypřávím.“

A to si vezme, že je to stále minimum z jednoho projevu AB, během kterého, jako vždy, ukázal, že je pro něj těžké myšlenku udržet a myšlenku opustit.

TAHLE ZEMĚ NENÍ PRO DĚTI – ZMĚNÍME TO

– *Barbora Urbanová*

Už je to nějaká doba, kdy jsme se v rámci iniciativy Pod Svícnem ponořili do hlubokého bahna, které nám do života přinesla problematika domácího násilí. Je to ryze starostenské téma, kdy máte možnost pomoci konkrétním lidem. Když chápete, jak problém vlastně vzniká, že oběť za to nikdy nemůže, že nikdy nemá moc krátkou sukni, že nikdy to, zda zůstane, není tak jednoduché rozhodnutí, tak zjistíte, že toho je nejen strašně moc, ale hlavně to má obrovské důsledky.

Říká se tomu transgenerační přenos násilí. Ten znamená hned několik věcí. V první řadě je potřeba si uvědomit, že děti to vždycky vědí. Rodiče si mohou tisíckrát myslet, že to všechno probíhá za zavřenými dveřmi, že děti spí... Ale ony nejen slyší a vidí, ale taky cítí. Toxické domácí prostředí neprospívá nikomu. A pokud to děti vidí, nastává fáze dvě. A tam můžeme pozorovat dvě možnosti, byť to všechno velmi velmi zjednoduší. Buď ze svého dítěte vytváříte někoho, kdo si myslí, že násilná domácnost je v pořádku. Omlouvám se, že to zní tak tvrdě, ale je to velmi často pozorovaný jev. Normalizace násilí je natolik silná emoce, že fungujete v téměř neporazitelném vzorci. Psychické ponižení? Sem s ním! Facka? On či ona se potřebuje přece jenom vybouřit, má toho moc...

Nebo ze svého dítěte vytváříte někoho, kdo sám násilí páchá. Takzvaně neumí mít rád jinak. A pozor, takoví lidé nejsou při pohledu na ně jen špatní nebo jen dobří, umí být skvělí přátelé, citliví příbuzní nebo známí. Ale v partnerském vztahu to prostě jinak neumí. S takovými osobami musíme pracovat, musí pro ně existovat programy, do kterých vstoupí už na začátku svých problémů. Což se samozřejmě velmi snadno řekne, ale mnohem hůř udělá.

Ale proč to píšu?

Zpět k dětem. Je naprosto zásadní, že v rámci prevence domácího násilí začne náš stát konečně řešit děti, které v násilných domácnostech žijí. A naučíme se, i díky sérii videí, na které nyní vybíráme veřejně peníze [prodejem merche iniciativy Pod svícnem](#), jak se k traumatizovaným dětem chovat, kam se nebo je odkázat, když něco uvidíme...

BARBORA URBANOVÁ,

poslankyně a zakladatelka iniciativy Pod svícnem

Tahle videa ale nebudou jen na našich sítích. Chceme je dát všem, kteří by je mohli využít pro skutečnou, systémovou změnu. Změnu přístupu nejen k domácímu násilí jako takovému, ale taky k lidem, kterým se prostě v životě něco špatného stalo. A my všichni jsme tu proto, abychom jim pomohli. Jsme přece Starostové a nezávislí, postaráme se.

*A my všichni jsme tu proto,
abychom jim pomohli.
Jsme přece Starostové a nezávislí,
postaráme se.*

EKONOMICKÝ POHLED BY NEMĚL BÝT JEDINÝM A TÍM HLAVNÍM POHLEDEM NA EXISTENCI MALÝCH ŠKOL

– Martin Hájek

Debatou o počtu veřejných základních škol jsme, jak se zdá, otevřeli Pandořinu skříňku. Zatímco v minulých volebních obdobích se tato diskuze na vládní úrovni vůbec nevedla, nebo se o ní jen šuškal, v posledních měsících nabyla na významu. A to nejen kvůli nezbytné konsolidaci veřejných rozpočtů.

Bohužel v diskusi o udržitelnosti současného systému, o jeho změnách v řízení ve prospěch sloučených ředitelství a přesunu některých nákladů na zřizovatele postrádám i jiný pohled, než jen ten ekonomický. Pro pochopení úspěšného fungování jakéhokoliv vzdělávacího systému je důležité věnovat pozornost i faktorům, které stojí za ním a které mají větší či menší vliv na jeho celkovou podobu. Mezi tyto faktory určitě patří historický a kulturní odkaz, vývoj školského systému a především, v České republice tak typická, provázanost s regionálním vývojem. Ne nadarmo se říká, že tam, kde je škola, je i život...

Často si za vzor bereme severské země, typicky Finsko. To provedlo v druhé polovině minulého století významnou reformu školství zahrnující jak změny v území, tak úpravu učiva, či zlepšení práce s rozvojem samotných pedagogů. Finsko se umísťuje na předních příčkách mezinárodních srovnání. Tak kdo by nechtěl být jako Finsko? Už se ale nemluví o tom, že jenom diskuze o změnách probíhala na politické i veřejné úrovni přes 20 let, a to napříč odbornou i laickou veřejností. A změny se projevíly postupně.

Možná mi namítnete, že i naše debaty o změnách sahají k 90. rokům minulého století. To určitě ano, ale ty konkrétní obrysy vidíme až dnes. A vidíme vášnivé debaty a obavy především ředitelů malých venkovských škol, kteří mají informace převážně jen z médií a podle toho co slyším v území při společných setkáních, se obávají povinného slučování bez ohledu na to, zda mají školy a jednotlivě stanovené cíle něco společného, nebo nikoliv. Ředitelé a zřizovatelé jsou v nejistotách, zda mají svoje školy dál rozvíjet, nebo čekat, co se stane.

Debata o konkrétních změnách je jistě správná a nutná. Je důležité je pak ale také realizovat. Nezapomínejme ovšem na diskusi i s územím, se samotnými řediteli, ale i s rodiči, protože oni se teď mohou cítit ve velké nervozitě. Při společném konsenzu, po rozsáhlém vyjednávání pak vše půjde snáz. Nedělejme rychlá rozhodnutí jen ve jménu konsolidace a ekonomické efektivity. Krátkodobě to může znít velmi půvabně, z dlouhodobé perspektivy se to nemusí ukázat jako ta jediná správná cesta.

MARTIN HÁJEK,
poslanec

I PŘES OBSTRUKCE PROSAZUJEME ZÁKONY, KTERÉ ZLEPŠUJÍ ŽIVOT V NAŠÍ ZEMI

– Matěj Brydl

Destruktivní opozice využívá obstrukce v takové míře, že je rozhodování Sněmovny do velké míry paralyzované. Mnohahodinové projevy ještě před schválením programu schůze, přestávky, blokování projednávání zákonů v pátek odpoledne. To je každotýdenní realita jednání naší dolní komory. Přesto se vládní koalici a politikům hnutí STAN v poslední době daří prosazovat několik důležitých zákonů, které mnoha lidem usnadní život. V textu vám představíme některé z nich.

Elektronizace matrik

Ministerstvo vnitra připravilo novelu matričního zákona, která mimo jiné zavádí elektronický informační systém eMatrika. „Za nespornou výhodu považují například možnost vystavení elektronických matričních dokladů. Lidé si tak nově budou moci vzdáleně zažádat o doslovný výpis z matriční knihy nebo vydání osvědčení pro uzavření církevního sňatku,“ představil Vít Rakušan podstatné zjednodušení státní správy. Důležitou změnou je i to, že registrované partnerství bude možné uzavřít na kterémkoliv matričním úřadě. Nikoliv pouze na čtrnácti místech jako doposud. Dojde také k posílení práv dětí při rozhodování o změně jejich příjmení. Věková hranice pro nutný souhlas bude snížena z 15 na 12 let.

Pevné termíny regionálních voleb

Novela ústavního zákona sjednotí termín senátních, krajských a komunálních voleb vždy na první celý říjnový víkend. V současné době se termín voleb posouval stále blíž k létu, tedy k době dovolených. Součástí novely je i řešení problematiky, kdy kvůli

**3 přihlášky
na střední školy**

**Elektronicky nebo
papírově už od příštího roku**

Mikuláš Bek
ministr školství

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

Rušíme zbytečnou byrokracii

Antibyrokratický balíček ruší nadbytečné či zastaralé povinnosti, formuláře a zákony

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

přírůstku, nebo naopak úbytku obyvatel docházelo k úpravám hranic senátních obvodů a kvůli tomu k situaci, kdy někteří voliči neměli možnost vybírat svého senátora třeba i deset let. Jiní naopak volili častěji než jen jednou za šest let. „Senátní obvody bude možné i nadále měnit, ale maximálně jednou za 12 let. Počet obvodů zůstane u senátních voleb zachován a bude odpovídat počtu senátorů – tedy 81,“ vysvětluje změnu naše poslankyně Lucie Potůčková.

Žádost o důchod i elektronicky

Dnes už rozhodně neplatí, že lidé v důchodovém věku se s počítači „nekamarádí“. Ti, kteří do penze vstupují, budou mít nově možnost zažádat si o důchod i online. „Zjednoduší se administrativa a ušetří se čas žadatelů i úředníků,“ popisuje výhody naše poslankyně Pavla Pivoňka Vaňková. Ti, kteří preferují osobní žádost, tak budou mít možnost podat ji na kterémkoliv úřadě, nikoliv jen na tom v místě trvalého bydliště. A ještě jedna novinka – místo dvanácti termínů výplat jich bude pouze pět. Nově mají být mezi 6. a 14. dnem v měsíci. Důchody se budou vyplácet za kalendářní měsíc, nikoli za tzv. klouzavý měsíc.

Ptáme se hejtmanů: Jaká je finanční kondice vašeho kraje?

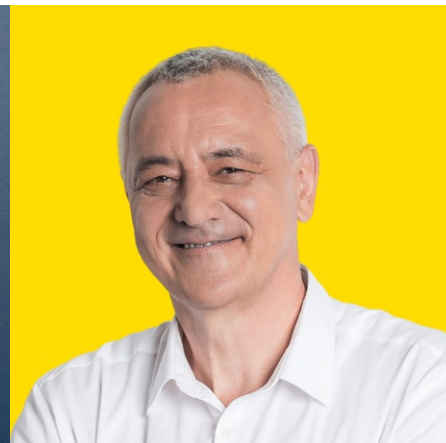
PETR KULHÁNEK

Rozpočet Karlovarského kraje je koncipován už čtvrtým rokem jako mírně přebytkový. Umožňuje nám to vývoj příjmů a zodpovědná rozpočtová politika. Přebytky vkládáme do Fondu budoucnosti, který nám zajišťuje investiční kapacitu. Pro rok 2024 jdeme stejnou cestou, zároveň máme sjednán výhodný úvěrový rámec, který právě ve spojení s Fondem budoucnosti umožňuje předfinancování projektů kofinancovaných z EU, zejména Fondu spravedlivé transformace. V provozním rozpočtu pak stále počítáme s neztenčenou masivní podporou motivačních programů ve zdravotnictví a programů podpory sportu, kultury, památkové péče. Přes rostoucí cenovou hladinu je finanční kondice výborná, naši investiční kapacitě by však výrazně pomohla úprava krajského RUD tak, jak se většinou shodly kraje. Zatím jsme však nebyli úspěšní při jednání na vládní úrovni, zde jedinou a pevnou podporu krajského modelu prezentovalo jen hnutí STAN.

JOSEF SUCHÁNEK

Finanční kondice Olomouckého kraje je zlepšující se, mohu být spokojen. Základem je naplnění daňových příjmů dle predikce Ministerstva financí (to se daří), hlavně ale výdajová ukázněnost Rady kraje spolu se striktním a zodpovědným řízením financí (plná zodpovědnost kraje). Krajský rozpočet 2024 je ve své prvotní verzi hotový, nyní jsme ve fázi debat nad posledními detaily. Domnívám se, že postupujeme ve shodě. Následně proběhne hlasování Rady a konečně hlasování na prosincovém zastupitelstvu kraje.

P.S. Z pozice jednoho z historicky nejzadluženějších krajů v zemi říkám, že si neumím představit, že bychom tvořili rozpočet podobně, jak se to děje na úrovni vlády. To bychom tady už zřejmě nebyli...

PETRA PECKOVÁ

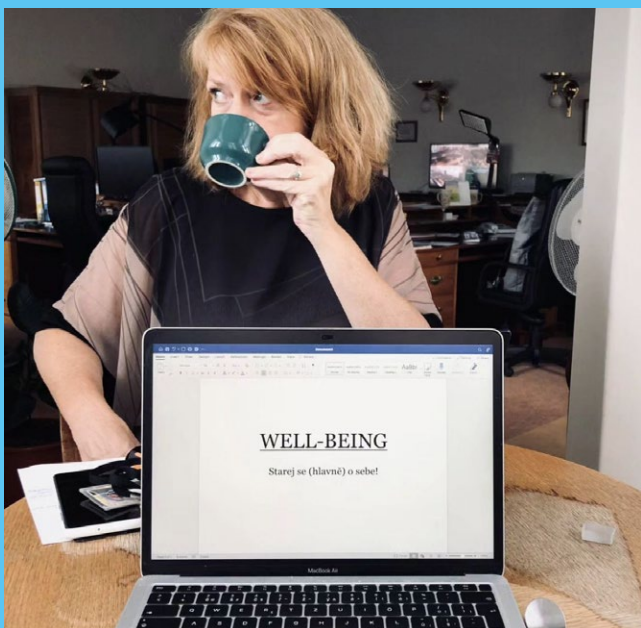
Na otázku, jaká je finanční kondice Středočeského kraje, bych nejradyji odpověděla „tristní“, protože bojujeme za spravedlivější rozpočtové určení daní, na kterém je právě náš kraj bit. Ale nebyla by to pravda. Daří se nám snižovat zadlužení a významně investovat do smysluplných projektů. Dokladem dobrého hospodaření je, že se nám podařilo předčasně splatit úvěr na předfinancování evropských projektů ve výši 2 mld. Přesto vydáváme rekordní částky na budování a opravu silnic, rekordně podporujeme dobrovolné hasiče, nebo máme rozpracováno přes 500 projektů spolufinancovaných z eurofondů za sumu přesahující 21 miliard korun. To vše se samozřejmě odráží i v rozpočtu na příští rok. A když se vrátím na začátek – mohli bychom hospodařit, a hlavně investovat ještě lépe, kdybychom měli spravedlivý podíl z RUD. To bychom mohli postavit víc silnic, modernizovat více škol či pořídit ještě modernější vybavení do středočeských nemocnic.

MARTIN PŮTA

Finanční kondici Libereckého kraje považuji za dobrou, neboť je založena na dlouhodobém odpovědném hospodaření kraje a našich organizací. Vyšší daňové příjmy nám umožňují navýšit rozpočet na příští rok nad 6 mld. korun, což je o 1 mld. a 200 mil. více než loni. Na příští rok máme naplánované daňové příjmy ve výši letošního roku, což je pravidlo, které uplatňujeme každoročně. To nám umožňuje už v 1. čtvrtletí mít jasno v tom, zda se ekonomice daří, anebo naopak, pokud není nárůst tak veliký, nemusíme hledat úspory v polovině roku, což je problematické. Do rozpočtu, mimo jiné, zapojujeme například úroky na našich účtech, které jsou až 130 mil. korun, neboť máme vyjednané velmi dobré podmínky u bankovních domů nebo finanční rezervy, které jsme měly připravené na nákup plynu. Věřím, že bude brzy vyřešeno i rozdělování sdílených daní ze strany státu, což bude pro krajské rozpočty i rozpočty samospráv významnou podporou.

Z Komory aneb jak žijeme ve Sněmovně

Jarmila Levko:

I Well-being je téma ve Sněmovně, a my se zajímáme, jak dlouhodobě zlepšit žití tady v ČR. A už se něco chystá! 🧘🏻 Wellbeing sdružuje vše, co přispívá ke kvalitě života člověka. Je to obraz celkového duševního zdraví, i s tím, jak se člověk vypořádává s běžným stresem.

[Instagram](#)

Tomáš Dubský:

Jestli chceme služby na venkově udržet, tak se občas musíme postavit za pult sami. 🍺 U nás to tak děláme už od roku 1988. Po čtrnácti dnech se střídáme a dá se to zvládnout. Navíc při své současné funkci mám výbornou zpětnou vazbu na to, co a jak děláme. A musím říci, že jsem za ni rád.

[Facebook](#)

Lucie Potůčková:

Zahajuji konferenci o lidských právech ve Varšavě v roli předsedkyně výboru pro lidská práva PS OBSE. Začínáme minutou ticha za oběti v Izraeli. Následně hovoří A. Lastayev o situaci v Kazachstánu. Není to pěkné poslouchání. Tak trochu navrch huj...

[X](#)

Michael Rataj:

Při projevu Andreje Babiše... 🤦🏻 S kolegou poslancem za STAN Petrem Liškou.

[Instagram](#)

SLOVENSKÉ VOLBY: MLADÍ STAROSTOVÉ PŘILOŽILI RUKU K DÍLU

– Adam Trunečka

Před slovenskými volbami jsme navázali spolupráci s Mladými progresívci, v návaznosti na ní jsme především uspořádali debatu v Praze. Zároveň krajské organizace mSTAN zorganizovaly regionální akce v Brně a Ostravě.

V pražské debatě vystoupili 3 mladí kandidáti Progresívneho Slovenska, z nichž jeden, Michal Sabo, se dostal do Národní rady. Debatu uspořádal David Šoun, moderoval ji spolu s místopředsedou mSTAN Adamem Trunečkou. Potěšila nás vysoká účast, v našem sále ve Skautském institutu dokonce došly židle. Debatovali jsme o širokém spektru témat, od životního prostředí přes Evropskou unii až po politickou kulturu na Slovensku. Kandidáti byli výborně připraveni a ukázali tak nám i divákům, že i mladí politici mohou patřit mezi špičku.

Moravskoslezský mSTAN spolu s krajskými Piráty a místním Milionem chviliek pro demokracii uspořádali promítání dokumentárního filmu Kuciak: Vražda novináře. Chtěli tak připomenout, co se na Slovensku za vlády Roberta Fica dělo. V následné

diskuzi zazníval pocit rozhořčení z toho, jak rychle společnost zapomíná. Sérii akcí uzavřela debata jihomoravského mSTANu v Brně. Přijeli Ladislav Kuna, kandidát SaS a předseda Mladých SaSkárov, a kandidát Demokratů Andrej Stančík. Moderovali krajský předseda mSTANu Martin Vérteši a Kristian Thiel. Debata se točila hlavně kolem mladých lidí na Slovensku a jejich masivního odlivu do zahraničí.

Progresívnému Slovensku a celé demokratické scéně jsme drželi palce. Původní nadšení z exit pollů bohužel vystřídala studená sprcha. Z vývoje na Slovensku máme pochopitelně velkou obavu. Doufáme, že Ficovu vládu bude alespoň mírnit prezidentka a občanská společnost a že za 4 roky dostanou demokratické síly opět šanci.

ROZHOVOR S JAROSLAVEM ŠPIČKOU: ŽATEC, MĚSTO CHMELE NA SEZNAMU UNESCO

Od 18. září 2023 má Česko na seznamu světového dědictví další přírůstek – Žatec a krajinu žateckého chmele. Vedle chmelnic, pivovarů či sladoven pod ochranu patří i historické jádro města a další cenné památky v jeho okolí. Více o zápisu a jeho průběhu nám sdělí Jaroslav Špička, ředitel Chrám Chmele a Piva, site manažer statku Žatec a krajina žateckého chmele zapsaného na seznamu světového dědictví od roku 2023.

Jaká byla vaše bezprostřední reakce po vyhlášení?

První reakce je asi nepopsatelná, sledoval jsem s kolegy zasedání online, a když zazněly pochvalné komentáře od belgických zástupců zasedání a dřevěné kladívko předsedajícího odkleplo náš zápis, tak se nám všem rozzářily úsměvy. Byl jsem ve spojení se žateckou delegací, a právě s ní jsem sdílel první dojmy. Součástí delegace jsem nebyl ze dvou důvodů, musel tu zůstat někdo pro koordinaci a media, a to by měl být právě Site Manažer a druhým důvodem je můj problém s létáním, obzvláště takto dlouhým. (smích) A je to venku, bojím se letadel.

Popište cestu od nápadu, aby bylo Žatecko UNESCO až po zápis. Kdo s nápadem vlastně přišel?

Prvotní úvahy se dají datovat do roku 2002, kdy občanské sdružení Chrám Chmele a Piva začalo vyvíjet aktivity za zachování chmelařského dědictví, které je spjaté se Žatcem. Vznikl projekt Chrám Chmele a Piva včetně Chmelařského muzea a sdružení se přetransformovalo na Chmelobranu. V roce 2005 si našich aktivit všimli odborníci z Národního památkového ústavu a díky jejich podpoře bylo navrženo Ministerstvu kultury, aby byl Žatec zařazen na Indikativní seznam, což je prvotní podmínka pro přípravu podrobnější dokumentace. Město Žatec a památky spojené se zpracováním chmele byly následně v roce 2007 zapsány na tzv. Indikativní seznam ČR. To je seznam, který obsahuje potenciální uchazeče na zápis na Seznam světového dědictví. V období 2014–17 probíhalo zpracování nominační dokumentace s názvem „Žatec – město chmele“. V procesu hodnocení v letech 2017/2018 byla nominace Výborem pro světové dědictví uznána jako zajímavé téma prezentující chmelařské dědictví, které na Seznamu světového dědictví (UNESCO) zatím není zastoupeno. Nominace ale byla ČR vrácena k přepracování, aby se v dokumentaci odrazil celý příběh chmele, tedy nejen jeho zpracování, ale i pěstování v krajině obklopující Žatec. V roce 2019 proběhlo proto několik expertních porad, kdy se i se zahraničními experty jednalo o možné úpravy projektu. Výsledkem bylo vytipování vhodné části krajiny s chmelnicemi. Široká shoda vedla k návrhu tzv. krajinné komponenty, která vyvažuje v „příběhu chmele“ městské dědictví, kde se chmel zpracovával a kde probíhal obchod. Krajinná komponenta se nachází na Steknicku a je reprezentovaná krajinou s chmelnicemi, na kterých dlouhodobě hospodaří Chmelařský institut. V roce 2020 probíhalo v širokém kolektivu intenzivní zpracování nominační dokumentace včetně překladu do angličtiny, nově s názvem „Žatec a krajina žateckého chmele“. V lednu 2021 byla nominace podepsána ministrem kultury a odeslána do Paříže, Centru světového dědictví, které organizuje proces hodnocení. 1. února 2021 potvrdilo Centrum světového dědic-

tví přijetí nominační dokumentace, a tím byl pro ČR zahájen proces hodnocení.

Kdy bude zápis hotový nebo už je?

Zápis již je, právě rozhodnutím světového výboru, tím bouchnutím kladívka, jsme zápis získali. Ty formální náležitosti přijdou záhy, kdy zástupce ministerstva kultury předá městu Žatec oficiální dokument.

Co všechno bude zapsáno, jaké památky?

Jedním z výsledků konzultací s experty bylo rozhodnutí, že nominujeme tzv. kulturní krajinu, a to krajinu produkční, zaměřenou na pěstování a zpracování specifické plodiny, tedy

JAROSLAV ŠPIČKA,

zastupitel města Žatec a místostarosta města 2015–2022

chmele. Kulturní krajiny jsou v posledních letech obecně podporovaným tématem světového dědictví, neboť přinášejí ucelený obraz procesu pěstování a zpracování. Nominovaná kulturní krajina je tedy reprezentována dvěma vzájemně funkčně i historicky propojenými částmi: Žateckou chmelařskou krajinou s chmelnicemi a venkovským zázemím, kde probíhalo zpracování ihned po sklizni. A městem Žatec, které vždy bylo a je centrem celé chmelařské oblasti, a kde se sdružují objekty pro zpracování chmele, jeho konzervaci, balení, skladování, atd... Město bylo centrem obchodu a certifikace kvality místního chmele a dodnes je místem výzkumu této plodiny.

Zápisem památky na prestižní Seznam světového dědictví neznamena žádnou vyšší ochranu. Tu musí zajistit sám stát, který žádost o zápis podává. Žatec a krajina žateckého chmele je z hlediska pojetí tzv. sériovou krajinou nominací, která je reprezentována dvěma samostatnými, ale geograficky velmi blízkými částmi, kterým pro sjednocení pojmů říkáme „komponenty“. Venkovskou komponentu – Žateckou chmelařskou krajinu zastupuje vesnická památková zóna Stekník včetně zámku Stekník a její velmi malebná okolní krajina plná chmelnic a vynikajících ukázek jednotlivých venkovských sušáren. Celé území této části nominace je prohlášenou Krajinou památkovou zónou s názvem Žatecká chmelařská krajina. Městská komponenta se skládá z městské památkové rezervace Žatec, kde se množství měšťanských domů v centru města pyšní doklady sušení chmele na půdách, ať již střešními otvory, nebo specifickými krovky. Zpracovatelský „boom“ chmele pak zastupuje Pražské předměstí, chráněné jako městská památková zóna s chmelařskými sklady, sírnými komorami, komíny a vilami chmelařských podnikatelů.

Co se tím mění pro zdejší občany? Jaká pozitiva a negativa byste zmínil?

Za sebe asi v první řadě zmíním právě to potvrzení jedinečné hodnoty našeho žateckého chmelařského dědictví, ukotvení hrdosti na naše město a jeho předky. Na to se často zapomíná. Dle příkladů z jiných nedávno zapsaných památek světového dědictví u nás i v zahraničí, tak po zápisu na Seznam světového dědictví se zvedá návštěvnický zájem. S tím souvisí i zájem o ubytování, restaurační, informační a průvodcovské služby a další doprovodné návštěvnické aktivity. To vše by mělo být vnímáno jako příležitost, nikoli jako obtěžování. Z většího zájmu turistů mohou těžit nejen místní podnikatelé, je to i příležitost pro zkvalitňování prostředí pro všechny skupiny obyvatel. Aktuálním úkolem města je zajistit širší povědomí o chmelařském dědictví, a to prostřednictvím propagačních a edukačních aktivit. Byla také zpracována Strategie cestovního ruchu pro celou oblast a navázána spolupráce s národní agenturou pro cestovní ruch CechTourism. Již v průběhu přípravy dokumentace se otevřela širší diskuze k možnostem využití opuštěných chmelařských skladů, nejen pro turismus, ale pro funkce, které chybí i místním. Toto aktuálně řeší projekt přípravy metodiky péče o sklady. Úskalím by mohlo být paradoxně i zklamání návštěvníků, pokud by se nesetkali s pozitivním přijímáním nebo nekvalitními službami, oprávněná očekávání by mohla pokazit pověst ještě, než bychom z případného úspěchu mohli těžit dlouhodobě.

Co přesně jste měl na starost, na čem jste se konkrétně podílel a jaké jsou vaše zásluhy na tom, že byl Žatec a krajina žateckého chmele zapsána na Seznam kulturních památek UNESCO?

Když na konci roku 2013 proběhlo při konferenci památek po-

depsání memoranda o společné spolupráci a v roce 2014 rada města zřídili řídicí skupinu (Steering Group), tak jsem byl jako ředitel Chrámu Chmele a Piva osloven, zda bych se zapojil a tuto skupinu vedl. Tak se stalo, najednou uteklo 10 let a Steering group připravuje oslavy toho dlouhého úsilí.

Zásluhy zápisu na seznam UNESCO patří široké skupině kolegů, odborníků i laiků, bez nich by to nešlo. V řídicí skupině, kterou vedu, pracuje a pracovalo mezi 12–14 kolegy. Odborníci z řad národního památkového ústavu, ministerstva kultury, našich odborníků chmelařů, také kolegů z radnice, a to napříč odbory. Mimo řídicí skupinu pracovaly a nyní budou ještě více pracovat tři pracovní skupiny pod Steering Group a to skupina pro propagaci, edukaci a péči o chmelařské památky. Zde se zapojilo nemalé množství dalších kolegů, bez kterých by se nám velice špatně pracovalo.

Co říkáte na reakce některých občanů typu, že Žatec stejně nemá turistům co nabídnout a že si takové ocenění nezaslouží? Sledujete to, diskutujete s těmito lidmi? Jak jim názory vyvracíte?

Ano, diskutuji, snažím se vše popsat a jejich představy vyvrátit, ne vždy to však jde. Krásným příkladem bylo letošní zahájení turistické sezóny, kdy jsem se spojil s dalšími cíli cestovního ruchu a v sobotu 1. dubna byla zahájena sezóna tak, že všechny cíle cestovního ruchu otevřely své expozice bez nároku na vstupné. Bylo to na 15 cílů. Zpětné reakce návštěvníků událost chválily a zároveň postesklly, že není možné vše navštívit za jeden den. To je jasná odpověď všem, kteří říkají, že je v Žatci mrtvo, že tu není co vidět. Ano, Žatec má co nabídnout a když budu chtít více, stačí se vydat do blízkého okolí, kde najdu krásné zámky, muzea a stezky.

Někteří zdejší občané tvrdí, že teprve teď bychom měli na vzezření a chodu města zapracovat. Že zápisem vše teprve začíná. Já však vím, že už jen díky tomu, že byl Žatec na tentativní listu, se v předchozích letech povedlo zrekonstruovat a vybudovat mnohé. Můžete jmenovat?

Plný souhlas, dostali jsme město Žatec a krajinu žateckého chmele na prestižní list, jsme světové dědictví a musíme s tím pracovat. Město nezahálí, pracuje a připravuje se již několik let. Infrastruktura města se musí stále budovat a připravovat, protože pro místní občany a stejně tak pro přicházející turisty. Právě díky indikativnímu seznamu mohlo město Žatec čerpat různé dotační prostředky, které za posledních pár let umíme vyčíslit na cca 300 milionů korun. Jmenovitě jde například o rekonstrukci budovy městské knihovny, radnice, synagogy, Mederova domu, pivovarského muzea atd...

PENĚZ NA ŠKOLSTVÍ BUDE DOST

Školství je skutečně klíčová priorita pro budoucnost naší země, přesvědčili jsme o tom i naše koaliční kolegy. „Přestože návrh rozpočtu původně počítal s daleko nižší částkou, podařilo se během čtyř měsíců vyjednat pro resort školství navýšení této částky, a to o 3,9 mld. korun ve srovnání s rozpočtem letošního roku. Přesto se i ve školství musí v rámci konsolidačního balíčku hledat úspory,“ řekl ministr školství Mikuláš Bek.

Díky úpravě návrhu rozpočtu bude možné pokračovat ve zvyšování platů učitelů a rozvoji kvality vzdělávání. Bude me tak lépe připraveni na budoucí výzvy a potřeby moderní společnosti. [Školství je klíčovou investicí do naší budoucnosti a tento krok ukazuje, že vláda si toho je vědoma.](#)

Plynové zásobníky se nám podařilo naplnit na 99 %

Jozef Síkela

ministr průmyslu a obchodu

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

Rodičovský příspěvek vzroste na 350 tisíc korun

Pavla Pivoňka Vaňková
poslankyně

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

„UDĚLÁME MAXIMUM PRO TO, ABYCHOM DOSTALI ČESKÉ DĚTI ZPĚT Z PÁSMU GAZY.“

Tak reagovala Barbora Urbanová, poslankyně a jedna ze zakladatelek iniciativy Pod svícnem, na osud Adély, jejíž ex-manžel ji nejen psychicky a fyzicky týral, ale před necelým rokem unesl její 3 děti do Dubaje. V současnosti se děti nachází v pásmu Gazy, které je pod nadvládou hnutí Hamás a v otevřeném válečném konfliktu. I proto je třeba udělat maximum pro to, aby se děti dostaly zpět do České republiky, zpět ke své matce a zpět do bezpečí.

Zakladatelky [iniciativy Pod Svícnem](#) již zmiňovaná Urbanová a Michaela Studená teď plánují vypsát sbírku, díky které by bylo možné uneseným dětem pomoci.

SLEDUJTE NAŠI ČINNOST NA **WWW.STARAME.SE**

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

Kontaktujte nás! www.starostove.cz
facebook.com/starostove